

## **ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Т. Ю. МАРТЕМ'ЯНОВА, студ.

*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Соціальна сфера діяльності на регіональному рівні полягає у здійсненні просторових процесів у суспільстві, впровадженні раціональних форм організації життя людей з точки зору умов праці, побуту, відпочинку, розвитку особистості, відновлення життя, відтворення населення. Ця сфера безпосередньо пов'язана з політикою, економікою, соціологією, демографічними дослідженнями тощо. Питання стосовно розвитку соціальної сфери як виду економічної діяльності розглядаються виключно в контексті організації життя людей в межах конкретної території, територіальної організації праці.

Завдання регіональних установ, що сприяють відтворенню населення – задовольнити потреби людей. На ефективне функціонування регіональних комплексів різних рівнів (у тому числі і міст) впливають показники розвитку їхньої соціальної інфраструктури. В умовах реформування та децентралізації публічного управління проблеми фінансового забезпечення розвитку соціальної інфраструктури потребують окремого дослідження. Важливим завданням управління соціальною інфраструктурою є підвищення її ефективності, що забезпечується раціональним розміщенням її об'єктів у межах адміністративно-територіальної одиниці. Основним суб'єктом управління соціальною інфраструктурою регіонів є територіальні громади та органи місцевого самоврядування різних рівнів, яким територіальні громади надають відповідні повноваження, а також місцеві органи виконавчої влади в частині делегованих повноважень. Основним економічним важелем регулювання соціального розвитку населених пунктів чинне законодавство визначає бюджетне фінансування за рахунок державного і місцевого бюджетів.

Останніми роками загальний обсяг інвестицій у відтворення матеріальної бази соціальної сфери значно зменшився, галузева структура, склад і розміщення об'єктів формуються значною мірою стихійно. Оскільки серед бюджетних асигнувань на підтримку розвитку соціальної інфраструктури переважає відшкодування витрат господарств на будівництво відповідних закладів, органи державного управління практично не мають змоги управляти цим процесом.

Формування нового механізму управління соціальним розвитком регіонів має передбачати децентралізацію функцій, за якою вищому рівню управління передаються лише ті з них, які не може чи не зацікавлений виконувати нижчий рівень. Зокрема, сільська рада здійснює будівництво

дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, а також закладів торгівлі та служби побуту, лікувальних та інших медичних установ, тобто соціальних об'єктів щоденного користування. Районний рівень забезпечує населення соціальними об'єктами періодичного попиту, а у віданні областей зосереджуються функції координаційного характеру. Вони координують діяльність усіх структур за вертикаллю, формують соціальні програми, вирішують питання оподаткування та розподілу коштів.

Найгострішими проблемами розвитку соціальної сфери населених пунктів України є такі: невпорядкованість відносин власності на об'єкти соціальної інфраструктури; недостатність бюджетних коштів для ефективного функціонування та розвитку відповідних об'єктів та відсутність дієвих стимулів залучення коштів з інших джерел; недосконала система територіального розміщення об'єктів соціальної інфраструктури; недостатній рівень кадрового забезпечення, низька кваліфікація працівників та незадовільні умови праці в галузі; низька якість послуг, що надаються населенню цими об'єктами.

При управлінні соціальною інфраструктурою як відкритою системою, що розвивається, ставиться мета досягнення такого стану системи, який забезпечить найбільш повне задоволення потреб населення в послугах та створення умов життєдіяльності населення на певній території. Основними джерелами фінансування освіти та культури залишаються кошти державного та місцевих бюджетів. Поряд із цим мають створюватися умови для подальшого залучення до сфери освіти та культури додаткових недержавних джерел фінансування. В умовах децентралізації виникає необхідність нових методів в управлінні соціальною інфраструктурою та розроблення певної моделі управління регіональною соціальною інфраструктурою.

## **ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНІВ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

В. А. ПІДГРУШНИЙ, студ.

*Національний університет водного господарства та природокористування,  
м. Рівне*

Об'єднані територіальні громади є ключовими суб'єктами, які споживають послуги інфраструктурних підсистем. Кожна громада має вирішувати питання утилізації сміття, тепло- та водопостачання, водовідведення, питання підвищення ефективності використання комунальної нерухомості, поліпшення освіти та охорони здоров'я. Зважаючи на велику зношеність об'єктів інфраструктури, її розвиток потребує належного фінансування та підтримки з боку держави, що і реалізується у